

Wat is Fairtrade

EERLIJKE HANDEL
STAAT VOOROP

KEURMERK
FAIRTRADE

INTERNATIONALE
SAMENWERKING
HANDEL

FAIRTRADE
GEMEENTE
DUURZAAMHEID

FAIRTRADE

Een beter leven

Veel boeren en arbeiders in arme landen (ook wel 'ontwikkelingslanden') hebben het moeilijk. Vaak moet het hele gezin werken om te zorgen voor genoeg geld. Ook de kleine kinderen helpen dan vaak mee. Dan nog is het niet altijd voldoende om eten te kunnen kopen. Extra kleren of het betalen van schoolgeld is dan helemaal niet mogelijk. Dat komt omdat de grote handelaren weinig geld aan de boeren en arbeiders geven. Het is dus hard werken voor heel weinig geld. Fair Trade zorgt ervoor dat juist deze mensen het beter krijgen.

Ik koop liever iets waarvan ik weet dat de boeren een goed loon krijgen.

Fairtrade: Wat is dat?

Fairtrade is een Engels woord. Het betekent eerlijke (fair) handel (trade). In arme landen moeten de mensen heel hard werken. De organisaties of handelaren waar zij werken geven maar weinig geld. Soms is het zo erg dat als op een boerderij de oogst mislukt de arbeider niets heeft te eten. Dan heeft het hele gezin geen werk en kunnen ze geen eten kopen. Van het beetje loon dat ze verdienen kunnen de mensen niet sparen. Alles gaat op aan het eten voor het gezin. Dit betekent ook dat kinderen niet naar school gaan. Vaak moeten de ouders schoolgeld betalen als ze willen dat hun kinderen lezen en schrijven leren.

Een voorbeeld: Aran woont in Thailand. Hij is twaalf jaar. Hij gaat niet naar school. Zijn vader werkt bij een rijstboer. Aran werkt ook mee op het land. Aran heeft nog enkele broertjes en zusjes. Zij moeten ook meehelpen. Ze hebben nooit genoeg geld. Soms hebben ze allemaal honger. Het leven van Aran is nu veranderd. Hij heeft genoeg eten. Aran en zijn broertjes en zusjes gaan allemaal naar school. Dat komt omdat de vader van Aran een eerlijk loon krijgt. Zijn vader is bij een organisatie aangesloten die ervoor zorgt dat hij meer geld krijgt voor het werk dat hij doet op het land. Deze organisatie is aangesloten bij het Fair Trade keurmerk.

Eerlijk loon

Arbeiders of kleine boeren zijn vaak afhankelijk van andere handelaren. Deze kopen hun producten of geven hun geld voor het werk dat ze doen. Deze handelaren letten niet zo goed op hoe de mensen leven. Zij geven de arbeiders zo weinig mogelijk geld. Daardoor kunnen de handelaren zelf snel in korte tijd rijk worden. Dit gaat wel ten koste van de arbeiders en de kleine boeren in arme landen. Weet je een aantal ontwikkelingslanden te noemen? Denk bijvoorbeeld aan landen in Afrika, Azië of Zuid-Amerika.

- **Tip voor je spreekbeurt:** *laat leerlingen een aantal ontwikkelingslanden noemen.*

Scholen, bibliotheken en ziekenhuizen bouwen kost geld

Het is voor arme landen moeilijk om goede voorzieningen te bouwen. Het geld om ze te bouwen is er niet.

Als de arme landen wel een eerlijke prijs krijgen voor de producten die zij leveren dan kan dit wel en kunnen kinderen naar school!

Verder zoeken: *Bij de informatiebronnen kan je nog veel meer informatie vinden over kinderarbeid. In de koffer zit een blauw boekje van Unicef dat gaat over kinderrechten.*

Kinderarbeid

Soms betalen de handelaren helemaal geen geld aan de arbeider. De arbeider is dan een slaaf. Heb je wel eens van Kinderarbeid gehoord? Hele jonge kinderen moeten dan ook werken. Voor het werk dat ze doen krijgen ze maar heel weinig geld. In India werken veel kinderen in bedrijven die kleding maken. De omstandigheden waarin ze werken zijn slecht. Dan is bijvoorbeeld niet voldoende licht aanwezig, of de kinderen krijgen geen pauze en niets te drinken. Ook moeten ze vaak veel uren op een dag hetzelfde werk doen. Dat kunnen we in Nederland niet meer voorstellen. In Nederland is kinderarbeid verboden. Ook hebben we in Nederland regels hoe lang je op een dag mag werken.

Kansen vergroten

Door Fairtrade krijgen de arbeiders en kleine boeren meer geld voor het werk dat ze doen of het product dat ze verkopen. Op die manier kunnen zij schoolgeld betalen maar bijvoorbeeld ook medicijnen. De manier waarop de arme mensen wonen wordt hierdoor verbeterd. Een beetje extra geld betekent dat een boer zijn woning op kan knappen of wat meer geld kan besteden aan goede kleding voor het gezin. De gehele woon- en leefomstandigheden zijn dan een stuk beter. De kansen op een gezond leven worden vergroot.

Fairtrade Keurmerk

Kostprijs

Veel producten in de winkel komen uit arme landen. Deze producten worden hier naar toe gebracht met vliegtuig, boot of auto. Soms komen de producten pas hier nadat ze in een fabriek zijn bewerkt.

Weet jij producten die uit arme landen komen? Denk bijvoorbeeld aan voedingsmiddelen zoals thee, koffie, cacao, bepaalde soorten fruit (banaan, ananas), noten. Ook andere grondstoffen zoals katoen, bepaalde metalen of hout komen daar vandaan. Voordat het in de winkel ligt heeft het een lange reis afgelegd. Het product moet dan ook tijdelijk ergens worden opgeslagen. Daar moet een gebouw voor worden gevonden. Als alles helemaal klaar is dan gaat het pas naar de winkel.

- **Tip voor je spreekbeurt:** *in de koffer zit een fair trade product. Vertel tijdens je spreekbeurt wat het is, waar het gemaakt is, door wie, waarom het fair trade is en wat dat betekent.*

Keurmerken

De naam van het Fairtrade-keurmerk kan per land verschillen. Het logo is wel internationaal vastgesteld. Op deze manier is duidelijk zichtbaar welke producten in de winkel Fairtrade zijn.

Verder zoeken:

In de koffer zit nog een cd. Daar staat een filmpje op van Klokhuis dat gaat over Fairtrade.

De reis die het product heeft afgelegd kost geld. Denk bijvoorbeeld aan de brandstofkosten. Bedrijven vragen daarnaast geld voor het opslaan van producten. Dus daar komen ook extra kosten voor. De winkelier in Nederland moet er nog aan verdienen dus die vraagt een hogere prijs aan de klant. Zo kost een tros bananen een stuk meer dan wanneer je het rechtstreeks van de boer zou kopen.

Keurmerk

Hoe weet je nu of een boer of arbeider een goede prijs hiervoor heeft ontvangen? Daarvoor zijn regels vast gelegd. Deze regels vallen onder een zogenaamd keurmerk. Het keurmerk Fairtrade geeft aan dat de producent rekening heeft gehouden met ten minste:

- een eerlijk loon aan de arbeider
- veilige en schone werkomstandigheden
- kinderen niet als arbeiders zijn ingezet
- de arbeiders worden doorbetaald als ze ziek zijn

Als je in Nederland een product koopt met het Fairtrade Keurmerk dan weet je dat zij voldoen aan eerlijke handel.

Er zijn nog veel meer regels afgesproken. Bijvoorbeeld dat ook tijdens de productie voorzichtig is omgegaan met het milieu. Het beschermen van de natuurlijke omgeving in het land zelf is belangrijk voor de toekomst van de mensen die er wonen. Door het keurmerk te gebruiken weet de klant die het product koopt dat de boer of arbeider een beter leven kan opbouwen en dat zijn omgeving daar ook van profiteert.

De regels worden gecontroleerd door een internationale organisatie. Over de hele wereld hebben landen afspraken gemaakt over eerlijke handel. Dit gebeurt door de WFTO (World Fairtrade Organization).

Importeurs en producenten werken SAMEN

FTAO

Het Fairtrade Advocacy Office (FTAO) heeft een definitie opgesteld over wat Fairtrade nu precies is. Zo weet iedereen wat de principes en uitgangspunten zijn van eerlijke handel.

Verder zoeken:

In de bibliotheek kan je nog meer informatie opzoeken over Fairtrade. Het junior informatieboekje in de Kroontjeserie, jaargang 2009/2010 nummer 285 gaat over Fairtrade.

Fairtrade gemeente

Fairtrade gemeente

Gemeenten kunnen meedoen aan de Campagne Fairtrade Gemeente. Dit betekent dat een werkgroep binnen de gemeente stimuleert dat meer bekendheid wordt gegeven aan Fairtrade producten. Zij stimuleert inwoners en ondernemers om aan de slag te gaan. De werkgroep bestaat uit bewoners in de gemeente die zich hiervoor willen inzetten. De werkgroep organiseert acties en benadert bedrijven om mee te doen. Gemeente Dronten is sinds 2011 een Fairtrade gemeente.

Duurzaam ondernemen

Zeer speciaal is dat de werkgroep in de gemeente Dronten ook het thema duurzaam ondernemen mee neemt in al haar activiteiten. (bron: <http://www.fairtradegemeenten.nl/algemeen/over-fairtrade-gemeente/>). In Dronten bestaat een eerlijke winkelroute. Op de kaart van de eerlijke winkelroute staan winkels en restaurants die eerlijke producten verkopen. Dat kunnen Fairtrade producten zijn, maar ook duurzame producten (gerecycled materiaal, 2e handelsproducten of biologische streekproducten).

- **Tip voor je spreekbeurt:** *Zoek maar eens op internet welke winkels op de Eerlijke Winkelroute in Dronten te vinden zijn en wat je daar kan kopen. Je kan ook het fotospel gebruiken.*

Wereld Fairtradedag

Jaarlijks is een Wereld Fairtrade dag in alle landen van de wereld. Overal is dan aandacht voor Fairtrade producten. Organisaties zetten diverse activiteiten op om mensen te vertellen over eerlijke handel. In Nederland zijn de Landelijke vereniging van Wereldwinkels, Stichting Max Havelaar en Fairtrade Original de organisaties die deze dag vooral laten zien wat eerlijke handel betekent. Is een gemeentelijke werkgroep Fairtrade actief dan zal deze werkgroep samen met lokale partijen iets bedenken om aandacht aan deze dag te geven.

Gemeenten zijn actief

Duurzaam Ondernemen betekent dat een bedrijf bij alles wat het doet rekening houdt met:

1. wat het betekent voor zijn medewerkers / mensen / de samenleving (people)
2. wat het voor invloed heeft op het milieu (planet) en
3. wat het financieel betekent (profit).

Met alle drie houdt een bedrijf dan rekening (dus niet alleen 'profit': hoe kan ik zo snel mogelijk heel veel geld verdienen)

